

Turó de la Rovira

El turó de la Rovira, mirador de la ciutat, és un espai patrimonial on es conserven les restes d'una bateria anti-aèria construïda durant la Guerra Civil espanyola per intentar defensar Barcelona dels atacs de l'aviació feixista. Després de la guerra, les estructures de la bateria van ser aprofitades per bastir-hi el conegut barri dels Canons que, ubicat dins de l'àrea de barraques del Carmel, va perdurar fins l'any 1990.

L'excavació arqueològica i la restauració de les estructures constructives conservades al turó han permès recuperar un espai patrimonial decisiu per augmentar el nostre coneixement sobre la història i la memòria de la ciutat i del país.

Les activitats educatives al turó de la Rovira permeten fer una lectura d'aquest espai situat a la perifèria urbana, mirador de la ciutat que contempla Barcelona i es fa ressó de la seva transformació.

Casa de l'Aigua

La Casa de l'Aigua de la Trinitat Vella és una instal·lació construïda per iniciativa municipal, entre 1915 i 1917, per abastir la part alta de Barcelona. El projecte responia a la necessitat de reformar el sistema hidràulic de Montcada que sorgí arran de l'epidèmia de tifus del 1914. Aquesta infraestructura permetia elevar l'aigua des de l'aqüífer del riu Besòs i portar-la fins la Casa de l'Aigua de la Trinitat Vella, i des d'allà distribuir-la a la ciutat. A partir del desembre de 2011 la Casa de l'Aigua acollirà de manera permanent una exposició que explicarà la història del subministrament d'aigua potable a Barcelona des de l'època romana fins a mitjan segle xx.

Les activitats educatives al MUHBA Casa de l'Aigua permeten fer un lectura de la història urbana de Barcelona des de l'estudi de les infraestructures necessàries per a l'abastament d'aigua potable de la ciutat.

Projecte educatiu integrat

El projecte educatiu integrat és una iniciativa en construcció que constitueix l'element central del programa educatiu del MUHBA. Més enllà de l'oferta general d'activitats, el museu té la voluntat d'establir vincles i implicitats amb les escoles i els instituts per tal de construir projectes compartits i activitats que es facin en part a l'escola i en part al museu.

Durant el curs 2011-2012 els projectes que es duran a terme seran els següents:

Passeig de percepcions

Al monestir de Pedralbes, per a educació infantil i educació especial. Projecte de proximitat del MUHBA amb les escoles de l'entorn del monestir de Pedralbes, en col·laboració amb els centres de recursos pedagògics (CRP) de les Corts i Sarrià - Sant Gervasi. Com a preparació de l'activitat, es duu a terme un treball previ a l'escola i després un concert, visita i espectacle al monestir de Pedralbes, en què es relacionen les formes musicals amb la percepció a través dels sentits. L'objectiu és despertar la sensibilitat i l'emoció en la percepció de l'entorn aprofitant el fil conductor de la música.

Patrimonia'm

Adreçat al cycle superior de primària i primer cycle d'ESO. Els centres educatius que desenvolupen aquest projecte se centren en un determinat element patrimonial de Barcelona i duen a terme al seu entorn activitats d'ensenyament i aprenentatge amb un enfocament globalitzador i transversal. L'objectiu és l'apropiació del patrimoni històric de tota la ciutat per part dels estudiants. El projecte es desenvolupa en diferents espais de l'escola, al museu, a l'entorn de l'element patrimonial escollit o en altres elements patrimonials de Barcelona.

Viatge per Barcelona

Emmarcat en el projecte global «Apropia't la ciutat», pensat per a secundària. Itinerari autoguiat per etapes, pensat perquè els alumnes el facin en grup en el seu temps lliure, aproximadament durant cinc mesos. Es tracta d'un reconeixement extensiu de diferents territoris de la ciutat i la caracterització (urbanística, social i cultural) dels diferents barris. El resultat serà l'elaboració d'un llibre de viatge integrat per la narració il·lustrada de l'experiència i una recerca històrica i d'anàlisi urbana.

Recerca tutorada

Té per missió fomentar treballs de recerca a batxillerat. La proposta permetrà als alumnes participants fer un projecte de recerca en la línia de les darreres investigacions que es duen a terme al MUHBA, emprant diversos materials històrics proporcionats pel museu: materials arqueològics, documentació escrita, testimonis orals, material gràfic i el mateix patrimoni arquitectònic de la ciutat. El MUHBA aportarà experts que assessoraran els treballs conjuntament amb el seu professor/a.

Més informació, noves propostes, idees i suggeriments:

Telèfon: 93 256 21 58

Adreça electrònica: activitatsmuhba@bcn.cat

Casal dels museus

Adreçat a nens i nenes de 8 a 14 anys. Casal organitzat en els períodes de vacances escolars. Les activitats que es duen a terme en el nostre casal acosten els infants a la història de Barcelona i dels seus ciutadans, i els ajuden a orientar-se i saber-se moure per la ciutat, a llegir plànols, a trobar pistes entre les pedres de cases i carrers per descobrir com ha canviat Barcelona, a reconèixer fites urbanes i espais representatius de la ciutat. Amb jocs que fomenten la imaginació, la participació i l'experiència compartida amb altres nens i nenes, es construeixen vincles sorprenents entre els infants i la història de la ciutat, a través del coneixement i el gaudi del seu patrimoni.

Murals sota la lupa. Les pintures de la capella de Sant Miquel

Lloc: MUHBA Monestir de Pedralbes

El Museu d'Història de Barcelona ha posat el punt de mira en el conjunt mural de la capella de Sant Miquel del monestir de Pedralbes per aprofundir en l'estudi i garantir la conservació d'una obra creada fa gairebé set segles, quan el nou corrent pictòric que es difon des de Florència i altres ciutats de la península itàlica arriba a la dinàmica Barcelona del tres-cents, amb els seus grans edificis gòtics en construcció.

L'exposició mostra els resultats d'una recerca àmplia i rigorosa que ha posat sota la lupa cada centímetre d'aquesta obra mestra del 1346, i és alhora una invitació a fruit de la pintura a través d'imatges obtingudes de prop, ja que es multipliquen així les possibilitats d'apreciació formal i de lectura històrica.

Les indianes. D'empori mercantil a ciutat industrial. Barcelona, 1736-1847

A partir de la primavera de 2012

Lloc: MUHBA Plaça del Rei

La fabricació dels teixits d'indiana es va desenvolupar a Barcelona durant el segle XVIII i va arribar a ser una manufactura importantíssima que, de fet, és la base sòlida que propicia la modernització industrial de la ciutat des de principis de segle XX, molt centrada en la fabricació tèxtil.

L'exposició mostra com era el procés de fabricació de les indianes, alhora que es fa ressó de les transformacions socials, econòmiques i urbanes que va comportar. El pas de l'estampació tèxtil a la filatura a principis de segle XIX és un dels motors de la modernització industrial de la ciutat que, amb el temps, farà possible que Barcelona esdevingui un gran centre industrial de l'Europa mediterrània.

Les indianes eren teixits de cotó estampats que originàriament van arribar a Europa procedents de l'Índia i van tenir molt d'èxit. Des de finals del segle XVII i durant el XVIII van sorgir fàbriques d'indianes a Europa, com és el cas de Barcelona. Diverses iniciatives empresarials d'èxit, sorgides a la ciutat des del 1736 i durant tot el segle XVIII, el bagatge comercial que Barcelona tenia per la Mediterrània, i el lliure comerç amb Amèrica a partir del 1778, van estimular la creixença de la manufactura i van comportar que Barcelona s'omplís de fàbriques d'indianes.

Per a més informació sobre les exposicions temporals del MUHBA consulteu la web www.museuhistoria.cat

CURS 2011-2012 LES ESCOLES AL MUHBA

LES ESCOLES AL MUHBA

CURS 2011-2012

Aspectes generals per a les activitats

Nombre màxim d'alumnes: 25 per educador/a.

Preu: 4 € per alumne/a (mínim 82 € per grup). El cost de l'activitat «Impactes. L'exili de Miró i el Refugi 307 del Poble-sec» és de 5 € per alumne/a.

Informació i reserves al telèfon 93 256 21 22, de dilluns a divendres de 10 a 14 i de 16 a 19 h, o a reservesmuhba@bcn.cat

El MUHBA té el suport del Cercle del Museu d'Història de Barcelona.

Patrons institucionals: Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País, Consell Econòmic i Social de Barcelona, Ateneu Barcelonès, Sport Cultura Barcelona, Associació Consell de Cent, Institut Europeu de la Mediterrània, Fundació Centre Internacional de Música Antiga, Associació d'Enginyers Industrials de Catalunya.

Patrons benefactors: Aigües de Barcelona, Abertis, El Periódico, Siemens, Gas Natural, Repsol YPF.

Associat: IGUZZINI. **Amics:** Canon, Grup Julià.

www.museuhistoria.bcn.cat

Per a demandes específiques sobre les activitats educatives del museu: 93 256 21 50 educaciomuhba@bcn.cat

Punt de trobada	Activitat	Infantil: P4 i P5	Primària: cycle inicial	Primària: cycle mitjà	Primària: cycle superior	Secundària: primer cycle	Secundària: segon cycle	Batxillerat	
PLAÇA DEL REI	● Vols jugar com ho feien els romans?								
	● La ciutat romana								
	● La fundació d'una colònia romana								
	● Viatge a Barcino								
	● De Barcino a Barchinona. La ciutat antiga								
	● Urbanisme i poder vora la plaça del Rei								
	● L'aigua a Barcino. Una qüestió de pendents								
	● Cases, places i carrers a la Barcelona medieval								
	● La formació d'una capital. La ciutat medieval								
	● Pous, fonts, rieres i sèquies. L'abastament d'aigua a la ciutat medieval i postmedieval								
VIA SEPULCRAL ROMANA	● Barcelona a l'època moderna								
	● La ciutat de les indians								
	● Camins i necròpolis al voltant de Barcino								
DOMUS DE SANT HONORAT	● Morir i enterrar a Barcelona al llarg del temps								
	● Barcino/BCN								
EL CALL	● La metamorfosi del centre antic. D'una domus romana a un magatzem al Call								
	● El Call de Barcelona en temps de Salomó ben Adret								
	MONESTIR DE PEDRALBES	● El monestir de Pedralbes. Un passeig de percepcions							
		● Viure al monestir en temps de la reina Elisenda							
		● Nobles, serventes i esclaves al monestir de Pedralbes							
		● Pedralbes, la història d'un monestir							
		● Plantes, remeis i apotecaris a l'edat mitjana							
		● De la planta al concentrat: taller de fitoquímica de les plantes medicinals							
		● La medicina medieval i el jardí medicinal de Pedralbes							
		● Bèsties i plantes, la natura en les pintures de la capella de Sant Miquel							
● Sota la lupa: les pintures murals de la capella de Sant Miquel									
VIL-LA JOANA		● Verdaguer i el seu temps							
PARK GÜELL	● El Park Güell, arquitectura i natura								
	● El Park Güell, de comunitat residencial a jardí públic								
CASA DE L'AIGUA	● La Casa de l'Aigua de la Trinitat Vella								
REFUGI 307	● El Refugi 307: solidaritat per sobreviure								
	● A pic i pala! La història del Refugi 307								
	● Impactes. L'exili de Miró i el Refugi 307 del Poble-sec								
TURÓ DE LA ROVIRA	● La ciutat des del turó de la Rovira. Ecos de la guerra i la postguerra								
ALTRES	● El Poblenou, bressol industrial								
	● Raó, passió i negoci en la construcció de l'Eixample								
	● El parc, el Born i l'Exposició de 1888. Idear una capital europea								
	● L'obertura de la Via Laietana i la creació del barri gòtic								

Visites taller Itineraris Visites

Interrogar Barcelona

2011-2012

www.museuhistoria.cat

- Activitats per a educació infantil
- Activitats per a educació primària
- Activitats per a educació secundària, batxillerat i cicles formatius

En què s'assembla Barcino a Barcelona?

- La ciutat romana

VISITA TALLER

Com es creava una colònia en l'època romana?

- La fundació d'una colònia romana

VISITA TALLER

Què tenen en comú els jocs romans amb els nostres?

- Vols jugar com ho feien els romans?

VISITA TALLER

Quina informació aporten les restes arqueològiques per explicar la ciutat romana?

- Viatge a Barcino

ITINERARI I VISITA

Com evoluciona l'estructura urbanística de la ciutat antiga?

- De Barcino a Barchinona. La ciutat antiga

ITINERARI I VISITA

Com es modela, al llarg de dos mil anys, l'espai central del poder i de la representació urbana al cor històric de Barcelona?

- Urbanisme i poder vora la plaça del Rei

ITINERARI I VISITA

Quin fou el paper de l'aigua en la concepció de l'urbs romana?

- L'aigua a Barcino. Una qüestió de pendents

ITINERARI I VISITA

Com s'organitzava la vida a la ciutat medieval?

- Cases, places i carrers a la Barcelona medieval

ITINERARI I VISITA

Com arriba la Barcelona medieval a convertir-se en una de les grans capitals mercantils de la Mediterrània?

- La formació d'una capital. La ciutat medieval

ITINERARI

Quin és el paper de l'aigua en la configuració de l'espai urbà medieval?

- Pous, fonts, rieres i sèquies. L'abastament d'aigua a la ciutat medieval i postmedieval

ITINERARI

Quines eren les bases materials i institucionals de la vida de la ciutat als segles XVI i XVII, fins al desastre de l'11 de setembre de 1714?

- Barcelona a l'època moderna

ITINERARI

Per què triomfen les manufactures d'indianes al segle XVIII? Pot la moda ser una guspira de la revolució industrial?

- La ciutat de les indianes

VISITA I ITINERARI

MUI·IBA

MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Quins vestigis arqueològics s'han estudiat per conèixer Barcino i com se'ls ha incorporat al patrimoni monumental i al paisatge urbà de la Barcelona contemporània?

- Barcino/BCN

ITINERARI I VISITA

Com reflectien el món social de la ciutat antiga les maneres d'enterrar vora les vies?

- Camins i necròpolis al voltant de Barcino

VISITA

Què mostren els rituals funeraris sobre els canvis en les mentalitats i creences des de la societat romana fins a la ciutat medieval?

- Morir i enterrar a Barcelona al llarg del temps

ITINERARI I VISITA

Via sepulcral romana

Sant Honorat

El Call

Park Güell

Monestir de Pedralbes

Turó de la Rovira

Refugi 307

Casa de l'Aigua

Plaça del Rei

Com interpretar la panoràmica metropolitana des del turó? Com es va organitzar en la Guerra Civil la defensa antiaèria? Per què va ser important el baraquisme en el creixement de la postguerra?

- La ciutat des del turó de la Rovira. Ecos de la guerra i la postguerra

VISITA

Quines estratègies van desenvolupar els poders públics i els mateixos ciutadans per protegir els habitants de Barcelona dels bombardejos aeris?

- El Refugi 307: solidaritat per sobreviure

VISITA

Com es va defensar la població de les bombes durant la Guerra Civil?

- A pic i pala! La història del Refugi 307

VISITA TALLER

Com s'ha abastit d'aigua Barcelona al llarg dels segles? Com i per què es va crear a principis del segle XX el sistema de bombeig de la Casa de l'Aigua?

- La Casa de l'Aigua de la Trinitat Vella

VISITA

Perquè Barcelona fou la primera gran ciutat fabril del sud d'Europa? Com esdevingué el Poble Nou el gran districte industrial de Barcelona?

- El Poble Nou, bressol industrial

ITINERARI

Com, arran de la Revolució de 1868, la detestada ciutatella fou substituïda per un nou centre urbà amb el parc, el museu i el mercat? Com es va crear el centre representatiu de la Barcelona moderna en la confluència entre la ciutat antiga i l'Eixample?

- El parc, el Born i l'Exposició de 1888. Idear una capital europea

ITINERARI

Quins debats se suscitaren a principis del segle XX amb l'obertura d'un nou eix pel nucli antic i la monumentalització del centre històric?

- L'obertura de la Via Laietana i la creació del barri gòtic

ITINERARI

Park Güell

Com s'inspiren les formes de Gaudí en la natura? Com s'incorpora la vegetació en el disseny de diferents elements del parc?

- El Park Güell, arquitectura i natura

VISITA

Com es van combinar els interessos i les idees de ciutat i comunitat d'Eusebi Güell amb les formes de Gaudí al Park? Per què va passar d'urbanització privada a jardí públic?

- El Park Güell, de comunitat residencial a jardí públic

VISITA

Vil·la Joana

Quin imaginari de Barcelona construeix l'obra de Verdaguer?

- Verdaguer i el seu temps

VISITA

Monestir de Pedralbes

Com es tracten els elements naturals i quin paper tenen animals i plantes a les pintures del segle XIV obra de Ferrer Bassa i el seu taller?

- Bèsties i plantes, la natura en les pintures de la capella de Sant Miquel

VISITA TALLER

Com es pot descobrir a partir de l'estudi i anàlisi de les pintures la manera, l'ordre i la intenció amb què es va realitzar?

- Sota la lupa: les pintures murals de la capella de Sant Miquel

VISITA

Quina concepció es tenia del cos i de les malalties i el seu guariment al segle XIV?

- La medicina medieval i el jardí medicinal de Pedralbes

VISITA

Quins usos tenien algunes de les plantes que es conreaven al claustre del monestir durant l'edat mitjana?

- Plantes, remeis i apotecaris a l'edat mitjana

VISITA

Activitat en col·laboració amb el Museu de Ciències Naturals de Barcelona - Jardí Botànic

Com es feien els remeis a partir de les plantes?

- De la planta al concentrat: taller de fitoquímica de les plantes medicinals

VISITA TALLER

Activitat gratuïta, oferta per gentilesa dels Laboratoris Klaron en col·laboració amb el Col·legi de Farmacèutics.

Quines relacions de poder hi havia dins del monestir en època medieval?

- Nobles, serentes i esclaves al monestir de Pedralbes

VISITA TALLER

Podem percebre el monestir amb altres sentits, a més de la vista?

- El monestir de Pedralbes. Un passeig de percepcions

VISITA CONCERT

Quins eren els ritmes i quines les formes de la vida quotidiana a la ciutat de Barcelona, i com s'ha modelat el seu recinte al llarg del temps?

- Viure al monestir en temps de la reina Elisenda

VISITA TALLER

Quina ha estat la trajectòria d'un monestir vinculat estretament a la monarquia i a la ciutat de Barcelona, i com s'ha modelat el seu recinte al llarg del temps?

- Pedralbes, la història d'un monestir

VISITA

Com es complementen les visions de la Guerra Civil elaborades des de la creació artística i des del patrimoni i la historiografia?

- Impactes. L'exili de Miró i el Refugi 307 del Poble-sec

VISITA

Activitat organitzada conjuntament amb la Fundació Miró. D'octubre del 2011 a març del 2012

